

The logo for ISOTIS, consisting of the word "ISOTIS" in a white, sans-serif font inside a white rectangular box.

**INCLUSIVE EDUCATION AND SOCIAL SUPPORT
TO TACKLE INEQUALITIES IN SOCIETY**

*Giving voice to a diverse and inclusive European Society.
Share your experiences. Participate.*

ISOTIS jest międzynarodowym projektem badawczym finansowanym przez Unię Europejską, w którym bierze udział 17 partnerów z 11 krajów. Projekt rozpoczął się w styczniu 2017 i będzie trwał do grudnia 2019. Misją ISOTIS jest pomoc w stworzeniu i wdrożeniu przepisów i procedur obowiązujących na różnych szczeblach administracji, mających na celu stworzenie praktycznych warunków dla zwalczania zarówno trwałych, jak i nowo powstających nierówności w edukacji.

NEWSLETTER ISOTIS – PAŹDZIERNIK 2018

Szanowni Czytelnicy,

Jesteśmy już na półmetku. Wraz z postępowaniem prac w ramach ISOTIS nagromadzone dane nabierają nowych znaczeń, a teraz czeka nas trudne zadanie, bo musimy zdobyte doświadczenie i wiedzę przełożyć na konkretne propozycje dotyczące praktyki i zasad postępowania i konkretnych działań. To jeden z głównych celów konferencji plenarnej w Mediolanie w pierwszych dniach grudnia oraz wyznaczy kierunek naszej pracy w kolejnych miesiącach.

Aby wybiegać myślami w przyszłość, Badacze zaangażowani w projekt ISOTIS biorą również pod uwagę reakcje i komentarze odnoszące się do już opublikowanych wyników z badań, otrzymane od różnych grup fachowców, badaczy i decydentów. W naszym newsletterze prezentujemy najważniejsze wydarzenia z tym związane.

Prezentacje dotyczyły wpływu systemowej nierówności w edukacji na jednostkowy proces wychowawczy i na relacje pomiędzy rodzicami i nauczycielami. Poruszano w nich kwestie dotyczące osobistych historii rodzin imigrantów, Romów i osób o niskim statusie socjoekonomicznym, zebrane w trakcie pogłębionych wywiadów jakościowych. Niektóre badania zbliżają się już do końca, na przykład badanie przekonań, umiejętności i działań związanych z wielokulturowością wśród pracowników oświaty. Ciekawi jesteśmy, co pokażą wyniki tych badań.

W międzyczasie rozpoczęły się prace nad nowym, wymagającym zadaniem – chodzi o zaprojektowanie, wprowadzenie i ocenę działania wirtualnego środowiska edukacyjnego wspomagającego edukację wielokulturową i wielojęzyczną w domu oraz w szkole lub przedszkolu. Narzędzie to przyczyni się do podniesienia wielo- oraz międzykulturowych kompetencji pracowników oświaty. Włoski zespół ISOTIS zbudował platformę cyfrową wyposażoną w wielorakie funkcje wspomagające rodziców, dzieci i nauczycieli. Badacze ISOTIS z wielu krajów pracują nad tym, by wzbogacić tę platformę o zadania, informacje, filmy i inne formy pokazujące wielokulturowość i wielojęzyczność, stworzone we współpracy z dziećmi, rodzicami i nauczycielami podnoszące wątki wielokulturowości i wielojęzyczności. To bardzo ciekawe narzędzie i nie możemy się doczekać momentu, kiedy będziemy mogli je upowszechnić.

Z najserdeczniejszymi pozdrowieniami,

Paul Leseman, Koordynator ISOTIS

INTEGRACJA W EUROPIE – DWIE RZECZYWISTOŚCI? PIERWSZE WYNIKI WYWIADÓW PROWADZONYCH WŚRÓD RODZICÓW W DZIESIĘCIU KRAJACH EUROPEJSKICH

- Pojawiają się już wstępne rezultaty ilościowego badania przeprowadzonego za pomocą wywiadów w 10 krajach Europy. Wygląda na to, że różne rodziny żyją w dwóch rzeczywistościach. W miejscach, gdzie prowadzono badania ISOTIS, imigranci z Turcji i Afryki Północnej, Romowie oraz nieimigranckie rodziny o niskich dochodach

na ogół żyją ze sobą dobrze. Ogólnie rzecz ujmując, badani donoszą o niskim poziomie dyskryminacji ze strony innych rodziców i sąsiadów, odpowiednim poziomie kontaktów wewnątrz grupy oraz zdecydowanie wspierających kontaktach z pracownikami oświaty, opieki społecznej i służby zdrowia na poziomie lokalnym. Rodzice z rodzin imigranckich i romskich chcą zachować ojczysty język i obyczaje, ale również widzą sens uczenia się języka danego państwa i zaznajomienia się z jego kulturą. Dla rodziców ze wszystkich badanych grup, włącznie z grupą o niskich dochodach, wartością jest to, że w edukacji (przed)szkolnej uznaje się różnice kulturowe i odnosi się z szacunkiem do wszystkich kultur.

Natomiast w dyskursie publicznym, mediach i mediach społecznościowych badani rodzice doświadczają dyskryminacji w wysokim stopniu, co negatywnie wpływa na ich dobrostan i poczucie przynależności do kraju, w którym mieszkają. Ogólnie pozytywne osobiste relacje z pracownikami oświaty i opieki zdrowotnej na poziomie lokalnym stanowią pewną barierę ochronną przed negatywnymi skutkami dyskryminacji w mediach. W sumie wygląda na to, że istnieje rozbieżność pomiędzy rzeczywistością życia codziennego a rzeczywistością dyskursu mediów publicznych.

BLOG ISOTIS

- [Jaki jest związek pomiędzy osiągnięciami w szkole a statusem socjoekonomicznym rodziny lub pochodzeniem z rodziny imigranckiej?](#) (j.angielski) Jesper Rözer z Uniwersytetu w Amsterdamie, związany z ISOTIS, badał związek różnic w wynikach testów z wzorcami nierówności w różnych krajach Europy. Rezultaty jego badań opublikowane zostały w pracy „[Inequalities in educational opportunities by socioeconomic and migration background: A comparative assessment across European societies](#)” (“Nierówności w możliwościach edukacyjnych ze względu na status socjoekonomiczny i imigracyjny: Analiza porównawcza społeczeństw europejskich”), a streszczenie jego wniosków zawiera ten post: [przeczytaj \(j. angielski\)](#) go i skomentuj poprzez [Facebook](#), [LinkedIn](#) lub [Twitter](#).

Aguar pokazała, że wnioski z tej pracy wskazują na wielkie znaczenie wspierania i doceniania języka i dziedzictwa kulturowego uczniów pochodzących z rodzin imigranckich lub mniejszości etnicznych. [Wiecej \(j. angielski\)](#)

• Rozpoczęta niedawno kwerenda Komisji Edukacji w Parlamencie Zjednoczonego Królestwa pt. **Badanie Szans Życiowych** analizuje wpływ polityki społecznej i edukacyjnej dotyczącej pierwszych lat życia na szanse życiowe dziecka. [Obejrzyj film](#) z posiedzenia, gdzie związany z ISOTIS Edward Melhuish z Uniwersytetu w Oxfordzie wypowiada się przed Komisją w ramach tej kwerendy.

• **ISOTIS prowadziło wywiady z Arabkami mieszkającymi we Włoszech na temat ich doświadczeń jako matek.** Alessandra Mussi z Uniwersytetu Milano-Bicocca, związana z ISOTIS, na konferencji ESREA ukazała, że doświadczenie macierzyństwa przez imigrantki może być okazją, by można było wesprzeć integrację całej rodziny. Alessandra pisze: „Dla wielu z moich rozmówczyń, pełnoetatowych gospodyń domowych o bardzo ograniczonej liczbie relacji poza kontekstem własnego domu, wejście w świat edukacji stanowiło istotną cezurę w ich życiu we Włoszech, gdyż niejako przymuszone do wyjścia z domu i nawiązania kontaktów z nauczycielami i innymi rodzicami muszą one zafunkcjonować w innym kontekście niż tylko dom i w efekcie budują swoje pierwsze relacje społeczne”. [Wiecej \(j. angielski\)](#)

• Na kongresie 2º Congresso Internacional de Redes Sociais badaczki z ISOTIS Joana Guerra i Catarina Leitão z Uniwersytetu w Coimbra omówiły znaczenie, jakie dla tworzenia praktyk integracyjnych w edukacji ma współpraca pomiędzy różnymi instytucjami pracującymi na rzecz dzieci. Przedstawiły one przykłady dobrej współpracy prowadzonej w ramach projektu Escolhas Program w Portugalii. Ma on na celu wspieranie społecznej integracji dzieci i młodzieży ze środowisk o niskim statusie socjoekonomicznym. [Wiecej \(j. angielski\)](#)

INTERSECTION OF ETHNO-CULTURAL AND
CLASS BASED IDENTITIES IN EDUCATIONAL
CONTEXTS: THE CASE OF TURKISH IMMIGRANT
BACKGROUND PARENTS IN GERMANY

Hande Erdem¹, Yvonne Anders² & Özen Odag³

26th June, 2018, The Migration Conference
Lisbon, ISEG, Universidade de Lisbon

- Na konferencji Migration Conference w Lizbonie nasza koleżanka z ISOTIS Hande Erdem z Wolnego Uniwersytetu w Berlinie przedstawiła pracę “Przecięcie się tożsamości etniczno-kulturowej oraz klasowej w kontekście edukacji: przypadek **rodziców o tureckich korzeniach w Niemczech**”. Praca ta oparta jest na doświadczeniach i poglądach na edukację matek, które udzieliły wywiadów w ramach ISOTIS. [Więcej \(j. angielski\)](#)

- Tematem sesji ISOTIS w ramach konferencji Europejskiego Towarzystwa Socjologicznego ESA w Łodzi w dniach 17-18 września było „**Doświadczenie nierówności i odmienności we współczesnej Europie – historie matek wychowujących dzieci w rodzinach ubogich, imigranckich lub mniejszości etnicznych**” (“**ISOTIS: the mothers’ story of inequality and otherness in contemporary Europe: bringing up children in low income, immigrant and ethnic minority families**”). Na sesji przytaczano osobiste historie rodziców z rodzin imigranckich, romskich i o niskim statusie socjoekonomicznym, zebrane w ramach projektu ISOTIS na podstawie pogłębionych wywiadów. [Więcej \(j. angielski\)](#)

- Nasi koledzy z ISOTIS, Herman van de Werfhorst i Jesper Rözer z Uniwersytetu w Amsterdamie, wzięli udział w organizacji konferencji na temat nierówności w edukacji, Educational Inequality Conference, która odbyła się w dniach 5-6 czerwca na Uniwersytecie w Amsterdamie. Prezentacje i dyskusje skupione były na tym, jak tworzą się nierówności społeczne (np. w rodzinach, w szkole), oraz na powstawaniu i skutkach rozwiązań instytucjonalnych w systemach edukacji. Członkowie zespołu ISOTIS przedstawili prezentacje w trakcie konferencji. [Więcej \(j. angielski\)](#)

- Projekt ISOTIS przedstawiany był na sympozjum tematycznym pt. „Różnorodność językowa w klasie” na konferencji pt. „Różnorodność kulturowa, migracja i edukacja” (“Cultural Diversity, Migration and Education”) w Poczdamie. Referat Paula Lesemana z Uniwersytetu w Utrechcie pt. „Relacje pomiędzy domem a szkołą w wielokulturowej Europie” (“Home-(pre)school relations in culturally diverse Europe”) prezentował pierwsze wyniki dużego badania ilościowego opartego na wywiadach, obejmującego rodziców z rodzin imigranckich, romskich i ubogich w dziesięciu krajach europejskich.

Learning and development EARLI SIG 5

- Zespół ISOTIS brał udział w konferencji koła SIG „Uczenie się i rozwój we wczesnym dzieciństwie” (SIG 5) Europejskiego Stowarzyszenia na rzecz Badań nad Učeniem się i Nauczaniem **EARLI**. Zespół zaprezentował **zestawienia ISOTIS** obejmujące ciekawe i dobrze zapowiadające się interwencje zgrupowane następująco: i. [programy wspierania rodziców i rodzin](#); ii. [nastawione na integrację programy nauczania, wychowania i tworzenia pozytywnego klimatu społecznego w szkole](#); and iii. [programy i perspektywy rozwoju zawodowego](#). Koledzy z ISOTIS wzięli udział w sympozjach „Współpraca pomiędzy instytucjami ECEC w kontekście wielokulturowości” (“**Educational partnerships in ECEC in a context of cultural diversity**”) oraz „Wsparcie dla rodziny jako sposób wspomagania wczesnego rozwoju dzieci” (“**Family support to foster early childhood development**”). [Wiecej \(j. angielski\)](#)

- Koordynator ISOTIS, Paul Leseman z Uniwersytetu w Utrechcie wygłosił wykład plenarny na konferencji niemieckiego stowarzyszenia Gesellschaft für Erziehungsforschung we Frankfurcie nad Menem, zatytułowany „Nierówności i wykluczenie w europejskich systemach edukacji: perspektywa mikro i makro” (“**Inequality and exclusion in Europe’s education systems: micro and macro perspectives**”), podsumowujący wyniki różnych badań prowadzonych w ramach projektu ISOTIS.

PUBLIKACJE ZWIĄZANE Z PROJEKTEM ISOTIS

- „Jakość procesu edukacyjnego w przedszkolach portugalskich, do których uczęszczają dzieci zagrożone ubóstwem lub wykluczeniem społecznym i dzieci z niepełnosprawnościami” ("**Process quality in Portuguese preschool classrooms serving children at-risk of poverty and social exclusion and children with disabilities**") to tytuł artykułu, który nasze koleżanki z ISOTIS, Joana Cadima (Uniwersytet w Porto), Cecília Aguiar (ISCTE-Instituto Universitario de Lisboa) and Clara Barata (Uniwersytet w Coimbra) opublikowały w czasopiśmie „Early Childhood Research Quarterly”. [Więcej \(j. angielski\)](#)
- „Cechy strukturalne oraz jakość procesu w edukacji przedszkolnej i wczesnoszkolnej: przegląd literatury” ("**Structural characteristics and process quality in early childhood education and care: A literature review**") to raport sporządzony na potrzeby Komitetu Edukacji Organizacji Współpracy Gospodarczej i Rozwoju (OECD Education), którego autorką jest związana z ISOTIS Pauline Slot z Uniwersytetu w Utrechcie. [Więcej \(j. angielski\)](#)
- „Poglądowe studium porównawcze przestrzeni miejskich wspierających rodziców” ("**Comparative global study of urban spaces to support parents**") to raport sporządzony przez organizację partnerską projektu ISOTIS, International Step by Step Association (ISSA), opisujący przestrzenie społeczne, placówki i rozwiązania, które mogą polepszyć jakość życia dzieci w wieku od 0 do 4 lat. [Więcej \(j. angielski\)](#)
- „Czy dzieci odnoszą korzyści z powszechnej edukacji przedszkolnej? Meta-analiza wyników eksperymentów naturalnych” ("**Do children benefit from universal Early Childhood Education and Care? A meta-analysis of evidence from natural experiments**") to artykuł napisany przez kolegę z ISOTIS, Thomasa van Huizena z Uniwersytetu w Utrechcie, opublikowany w czasopiśmie „Economics of Education Review”. [Więcej \(j. angielski\)](#)
- Publikacja „Zabawa w służbie integracji międzykulturowej. Prosty przewodnik tworzenia integracyjnych przestrzeni do zabawy dla osób w każdym wieku” ("**TOY for Inclusion toolkit. A step-by-step guide to creating inclusive Early Childhood Education and Care (ECEC) Play Hubs for all generations**") zawiera informacje przydatne przy zakładaniu i prowadzeniu np. klubów malucha i innych przestrzeni do zabawy dla dzieci, zorganizowanych tak, by sprzyjać integracji i zapobiegać wykluczeniu. Współautorem tej publikacji jest nasz kolega z ISOTIS, Stanislav Daniel z ISSA. [Więcej \(j. angielski\)](#)

WKRÓTCE

- Wnioski z wywiadów przeprowadzonych z rodzicami z rodzin o pochodzeniu imigranckim (północnoafrykańskim i tureckim), romskim oraz o niskim statusie socjoekonomicznym na temat ich poglądów i doświadczeń związanych edukacją dzieci zostaną zaprezentowane przez koleżankę z ISOTIS Martine Broekhuizen z Uniwersytetu w Utrechcie na Konferencji Edukacji Wczesnoszkolnej (Early Years Stakeholders Conference) 13 listopada. Tego samego dnia inna koleżanka z ISOTIS, Mihaela Ionescu z ISSA omówi temat „Opieka społeczna i inne formy wsparcia nakierowane na integrację i chroniące przed wykluczeniem” (“Inclusive and integrated services”) . [Więcej \(j. angielski\)](#)

Przyłącz się do nas!

NASZ NEWSLETTER

Newslettersy są będą publikowane co najmniej dwa razy w roku.

Znajdź nas na stronach

www.isotis.org

[Facebook](#) [LinkedIn](#) [Twitter](#)

Kontakt

isotis@uu.nl

Jeśli chcesz współtworzyć ten newsletter, napisz do nas.

ISOTIS: Platforma dla zróżnicowanego i zintegrowanego społeczeństwa europejskiego.

Podziel się doświadczeniami. Weź udział.

Projekt otrzymał finansowanie z programu Unii Europejskiej do wspierania badań i innowacji Horizon 2020, grant nr 727069.